

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om stöd till produktion av el från förnybara energikällor

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om stöd till produktion av el från förnybara energikällor (RP 15/2015 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Anja Liukko, arbets- och näringsministeriet
- direktör Pekka Ripatti, Energimyndigheten
- ledande expert Maiju Seppälä, Energimyndigheten
- expert Pia Oesch, Finsk Energiindustri rf
- verksamhetsledare Anni Mikkonen, Finska vindkraftföreningen rf
- ordförande Kalevi Nikula, Tuulivoima-kansalaisyhdistys ry
- energiexpert Tapio Pitkäranta, Tuulivoima-kansalaisyhdistys ry.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Finlands näringsliv rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att lagen om stöd till produktion av el från förnybara energikällor ändras.

Enligt den föreslagna lagen krävs det ett gällande kvotbeslut för att ett vindkraftverk ska kunna godkännas för tariffsystemet. Kvotbeslutet ska gälla högst till och med den 1 november 2017. Ett pilotprojekt för havsbaserade vindkraftverk som beviljats statligt stöd för investering i det ska dock godkännas för tariffsystemet utan kvotbeslut. Ansökningarna om kvotbeslut ska avslås när den sammanlagda nominella effekten för generatorerna i vindkraftverk till följd av besluten om godkännande för tariffsystemet, kvotbesluten och det ovan nämnda pilotprojektet för havsbaserade vindkraftverk första gången har överskridit den totala kapacitet hos vindkraftverk som kan godkännas för tariffsystemet.

Betänkande EkUB 3/2015 rd

I propositionen föreslås det dessutom att elproducentens lagstadgade skyldighet att lämna in en skriftlig förhandsanmälan om byggande av ett vindkraftverk, biogaskraftverk eller trädbränslekraftverk som uppfyller förutsättningarna för godkännande för tariffsystemet slopas.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Ekonomiutskottet tillstyrker lagförslaget med vissa preciseringar i övergångsbestämmelsen.

Tariffsystemet för vindkraft har blivit betydligt tyngre än väntat i statsfinansiellt hänseende på grund av att det faktiska marknadspriset på el är betydligt lägre än väntat. Det främsta målet med den aktuella propositionen är att på ett kontrollerat sätt avskaffa tariffsystemet för vindkraftverkens del så att de kostnader som systemet orsakar staten i någon utsträckning kan begränsas. En ändring i den nuvarande regleringen är ett kvotbeslut som villkor för godkännande för tariffsystemet. Beslutet gäller högst till och med den 1 november 2017. Systemets totala kapacitet förblir oförändrad (2 500 megavoltampere), men det frigörs inte längre kapacitet som kan tas i bruk på nytt. Men för det aktuella försöket med havsbaserad vindkraft krävs inget kvotbeslut.

I och med den nya regleringen ska den obundna delen av den totala kapaciteten bindas till kvotbeslut, dock med beaktande av undantaget för havsbaserad vindkraft, och de ansökningar som överskrider den totala kapaciteten ska avslås. Efter det ska det inte längre gå att ansöka om kvotbeslut även om det skulle frigöras kapacitet exempelvis då ett projekt med kvotbeslut ställs in. Den maximala giltighetstiden för kvotbeslutet garanterar att den sammanlagda kapaciteten hos de vindkraftverk som godkänts för tariffsystemet når sin maximala nivå 2018 och att utbetalningarna av produktionsstöd gradvis upphör under de följande 12 åren.

Ekonomiutskottet menar att de föreslagna ändringarna är motiverade. Med hjälp av dem ska de kostnader som tariffsystemet orsakar staten begränsas utan ingrepp i de grundläggande utgångspunkterna för det gällande stödsystemet. Utskottet menar att genom att behålla den totala kvoten, stödnivån och de centrala grunderna för beviljande av stöd oförändrade kan man trygga en stabil investerings- och verksamhetsmiljön för företag och investerare. De föreslagna ändringarna äventyrar inte heller de nationella målen för att öka andelen förnybar energi.

Det är också ändamålsenligt, anser utskottet, att på förslaget sätt säkerställa att det pilotprojekt för havsbaserade vindkraftverk som ska genomföras på Tahkoluoto i Björneborg, tas med i tariffsystemet. Projektet har redan fått statligt stöd och genomförandet beräknas ge en betydande mängd ny och allmänt användbar kunskap om att bygga ut och driva havsbaserad vindkraft. Som ett led i affärsverksamheten kring ren teknik är pilotprojektet relevant också med avseende på vår exportmarknad, särskilt med tanke på vindkraftsprojekt i Östersjön och Nordsjön.

Då man beaktar att den totala kvoten redan är överskriden då man räknar in de aktuella ansökningarna och anmälningarna är det motiverat att stryka kravet på förhandsanmälan så som föreslagits. Samtidigt kan överflödiga administrativ börda lindras.

Betänkande EkUB 3/2015 rd

I och med de aktuella ändringarna kan det tydligt fastställas när det nuvarande systemet upphör att gälla. Det ger i sin tur möjlighet att inleda beredningen av ett nytt stödsystem för förnybar energi. Ekonomiutskottet vill betona att särskild uppmärksamhet i sammanhanget bör ägnas åt att systemet fungerar på marknadens villkor och att det är teknikneutralt så att det tillåter flexibilitet när förhållandena förändras. Stödsystemet bör utvecklas på så sätt att vi kan utnyttja erfarenheterna av vad det kostar att bygga ut vindkraften och forskningsdata om de ekonomiska styrmedlen för utbyggnad. Utskottet ser det som viktigt att beredningsarbetet påbörjas så snart som möjligt parallellt med beredningen av den nationella energi- och klimatstrategin.

DETALJMOTIVERING

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelsen. Enligt övergångsbestämmelsen i 2 mom. ska de bestämmelser som gällde vid lagens ikraftträdande tillämpas på en sådan ansökan om godkännande av ett vindkraftverk för tariffsystemet som är anhängig vid ikraftträdandet.

Ekonomiutskottet föreslår att termen "anhängig" i det föreslagna 2 mom. preciseras genom att momentet kompletteras med en hänvisning till lagens 14 §, som föreskriver om ansökningsförfarandet.

En ansökan om godkännande för tariffsystemet är anhängig enligt 14 § när ansökan har gjorts enligt den paragrafen, det har visats att förutsättningarna enligt lagen är uppfyllda och det inte finns något lagstadgat hinder för godkännandet. I samband med ansökan om godkännande för tariffsystemet ska det i så fall visas att de allmänna förutsättningarna enligt 7 § och de särskilda förutsättningarna enligt 9 § 2 och 3 punkten är uppfyllda. Enligt de allmänna förutsättningarna kan ett vindkraftverk som är beläget i Finland eller på finskt territorialvatten och som är kopplat till ett elnät där och som dessutom har verksamhetsmässiga och ekonomiska förutsättningar för elproduktion godkännas för tariffsystemet. Enligt de särskilda förutsättningarna ska ett kraftverk som godkänns för tariffsystemet vara helt nytt och den sammanlagda nominella effekten för generatorerna vara minst 500 kilovoltampere.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 15/2015 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Betänkande EkUB 3/2015 rd

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om stöd till produktion av el från förnybara energikällor

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om stöd till produktion av el från förnybara energikällor (1396/2010) 13 § och 17 c § 1 mom., av dem 17 c § 1 mom. sådant det lyder i lag 434/2014, och
ändras 6 § 3 mom., det inledande stycket i 9 § 1 mom. och 9 § 2 mom., 14 § 2 mom., 15 § 1 mom. samt 17 b § 2 och 3 mom., av dem 6 § 3 mom., 9 § 2 mom. samt 17 b § 2 och 3 mom. sådana de lyder i lag 434/2014, som följer:

6 §

Tariffsystemet

Den elproducent som först har ansökt om godkännande enligt 14 § har företräde att få sitt biogaskraftverk och trädbränslekraftverk godkänt för tariffsystemet. Bestämmelser om företräde att få en kvot av den maximala sammanlagda effekten för tariffsystemet enligt 2 mom. 2 punkten (*vindkraftverkens totala kapacitet*) fastställd för ett vindkraftverk finns i 17 a §.

9 §

Särskilda förutsättningar för godkännande av vindkraftverk

Ett vindkraftverk kan godkännas för tariffsystemet bara om en kvot av vindkraftverkens totala kapacitet har fastställts för vindkraftverket genom ett beslut och

Ett pilotprojekt för havsbaserade vindkraftverk som beviljats statligt stöd för investering ska godkännas för tariffsystemet.

14 §

Ansökan

Ansökan ska göras innan ett vindkraftverk, ett biogaskraftverk och en biogasanläggning som producerar biogas för kraftverket eller ett trädbränslekraftverk tas i kommersiell drift och i fråga om ett vindkraftverk, med undantag för pilotprojektet för havsbaserade vindkraftverk, dessutom innan kvotbeslutet upphör att gälla. En ansökan om godkännande av ett skogsfliskraftverk kan göras också när kraftverket har tagits i kommersiell drift.

Betänkande EkUB 3/2015 rd

15 §

Beslut om godkännande

Energimyndigheten ska godkänna ett kraftverk för tariffsystemet, om det av ansökan framgår att förutsättningarna enligt denna lag är uppfyllda och det enligt denna lag inte finns något hinder för att godkänna kraftverket.

17 b §

Kvotbeslut som gäller vindkraftverk

Energimyndigheten ska avslå en ansökan om kvotbeslut, om det föreligger vägande skäl att misstänka att elproducenten på grund av det stora antalet vindturbiner vid vindkraftverket eller av andra orsaker inte har förutsättningar eller uppenbarligen inte någon avsikt att ansöka om godkännande för tariffsystemet. Energimyndigheten ska också avslå ansökningarna om kvotbeslut efter det att vindkraftverkens totala kapacitet till följd av besluten om godkännande för tariffsystemet, kvotbesluten och det i 9 § 2 mom. avsedda pilotprojektet för havsbaserade vindkraftverk första gången har uppnåtts.

Kvotbeslutet gäller i två år från det att beslutet vunnit laga kraft, dock högst till och med den 1 november 2017.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På en ansökan om godkännande av ett vindkraftverk för tariffsystemet som är anhängig på det sätt som avses i 14 § vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors 2.10.2015

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Kaj Turunen saf
vice ordförande Harri Jaskari saml
medlem Harry Harkimo saml
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Lauri Ihalainen sd
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Eero Lehti saml
medlem Rami Lehto saf
medlem Mika Lintilä cent (delvis)

Betänkande EkUB 3/2015 rd

medlem Martti Mölsä saf
medlem Arto Pirttilahti cent
medlem Kristiina Salonen sd (delvis)
medlem Hanna Sarkkinen vänst
medlem Ville Skinnari sd
medlem Antero Vartia gröna
ersättare Sari Essayah kd (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulovesi.